GIRONA NOTICIES.COM
+ Periodisme

Vicenç Riu Teixidor, constructor de Besalú

Besalú, Vila Comtal | 27/08/2016 | 21:59

En Vicenç Riu aviat complirà 91 anys, es defineix com un home de grans records carregats d'història

Serien a la vora de les 10 del matí que pujava per les escales del que havia sigut Can Serinyà, una casa de la qual només es conserva una vella arcada. Ara totalment reformada es coneix com a Can Riu. Aquí m'espera en Vicenç assegut al saló amb ulls vius.

S'intueix que el que avui m'explicarà serà un pedaç perquè el seu camí al llarg dels anys és extens. He de dir que en aquest matí, no sé si tan sols, escriurem un pròleg del qual és la seva "història de vida".

En Vicenç Riu i Teixidor és fill d'en Jacint i la Maria i germà de la Lola. Els seus avis paterns es deien Dolors i Isidre i els materns Pere Teixidor i la Pepa "de l'Hospital". Casat amb la Dolors Surroca té dues filles i 5 néts: la Marta, en Lluís i en Carles són de la seva filla Fina i la Ma Dolors i l'Anna de l'altra filla, la Maria.

Quan i on vas néixer?

En Vicenç em respon a carrera feta i mirada ferma. Vaig néixer a Besalú l'11 d'octubre de 1925, a dos quarts de cinc de la tarda, al carrer Tallaferro número 40.

Tens algun record de quan eres petit?

Vivíem amb els avis materns a "l'Era d'en Martinot", una casa que estava ubicada a l'actual plaça Bisbe Miró. Recordo que des d'allà podien veure Can Bonet (ara es coneix com a Hotel de la Martana).

Jo dormia amb l'avi Pere que sempre s'havia volgut vendre un camp perquè jo pogués estudiar. Però la mare no li va deixar. A mi m'agradava llegir però la iaia em deia que millor que no ho fes, que amb els llibres em podia tornar ximplet.

A l'àvia tothom la coneixia i una frase que l'acompanyava arreu era: "Vés a buscar a la Pepa de l'Hospital". La iaia feia feines al camp però també treballava a l'antic Hospital de Sant Julià situat a darrere del monestir de Sant Pere.

A llavors Sant Julià tenia dues plantes on a dalt es trobaven els malalts. Gent sense recursos o malalts terminals. La Pepa era com una curandera, un últim recurs quan els metges havien dit prou.

Els seus remeis podem dir que eren curiosos. A mi m'havia fet baixar la febre embolicant-me, a cada peu, 7 cargols amarats en vinagre. També era molt conegut el seu "Oli de Cascai" que servia per curar els mals de queixals o el dolor dels cops forts entre altres molèsties. (En Vicenç fa una pausa i somriu) "Amb el temps vaig descobrir que l'oli ho feia amb un derivat d'una planta opiàcia".

Ara, no vull que t'emportis una mala impressió, també va ajudar i salvar la vida a gent que li van estar del tot agraïdes.

Vas poder estudiar?

La veritat és que no gaire. Quan tenia 3 anys anava a una mena de llar d'infants que portaven les monges. Estava situat a la Cúria Reial. Tinc alguna imatge d'estar jugant al que venien a ser les golfes amb "les monedes de Brió" (unes pedres d'algun lloc situat a darrere de Sant Ferriol).

Amb 6 anys, a sobre el que és ara la sagristia del Monestir de Sant Pere, jo estudiava amb en Josep Ma Duranton. Era una escola només per a nois. L'escola per a noies estava a l'actual Bar del Prat i la mestra Robina es feia càrrec.

No va ser fins a l'any 1934 que s'inauguren Les Escoles de Besalú. Era una escola mixta feta durant la República. Vaig estudiar fins als 11 anys i me'n recordo de tres mestres: el Sr. Valero Ventura, el Sr. Vila i la Sra. Maria Corominas.

Què va passar després que deixessis els estudis a les Escoles?

Llavors va esclatar la Guerra Civil. Vaig viure quatre bombardejos al gener de 1939. (El semblant d'en Vicenç es va estovar). Quan senties les bombes el millor que podies fer era agafar un "bruc" i posar-ho entre les dents.

Una vegada amb en Pepet Carreró, un amic, eren a l'Era d'en Martinot i un "pilot de llenya" ens va resguardar de rebre la metralla directa d'una bomba, és aleshores que vam poder salvar la vida. El meu amic només va rebre una esgarrinxada a l'orella però la por se'ns va ficar al cos.

Jo vaig agafar a la meva germana "a coll i bé" i amb la família i altres vam fugir fins a "la pujada de l'Om". Allà s'havia fet un refugi en forma de ferradura per poder resguardar-nos dels bombardejos o de l'entrada dels nacionals. Encara ara es poden veure uns forats al costat del restaurant Mas Pere Pau (Dosquers) on estava situat el recer.

Un cop acabada la guerra tots vam viure molta misèria. Has de tenir en compte que les carreteres de sorra es veien plenes de trastos. Trastos que abans havien format part dels útils de les llars i que ara envaïen aquells camins i carrers. Almenys durant algun temps.

Encara recordo les targetes de racionament i el pa dur de blat de moro.

El pare en aquella època feia de paleta i la mare treballava a la fàbrica de mitjons de Can Corominas també anomenat Can Coro.

Però el pare feia d'auxiliar als republicans i en més d'una ocasió va haver d'amagar-se al Pi de Sant Josep (Sant Ferriol). Ell i altres havien d'arrossegar-se més de mig quilòmetre entre les bardisses per no ser descoberts.

Jo ajudava a l'avi al camp i quan el pare va tornar, també compaginava aquesta feina de pagès amb la de paleta. És aleshores que em vaig convertir en aprenent.

El meu esbarjo ho aconseguia amb el Mossèn Ma Gafas amb el que fèiem teatre. Vam representar els Pastorets, la Passió... (en Vicenç sospira) A mi m'hagués agradat ser músic, però no va poder ser.

Què vas fer un cop vas ser major d'edat?

Bé amb 17 anys vaig marxar a Mataró per fer de paleta i a les nits vaig estudiar Dibuix a l'Escola d'Arts i Oficis fins que als 19 anys entro al Servei Militar.

Primer a Miramar i després per mala fortuna al Castell de Montjuïc de Barcelona on vaig ser "Cabo de Paletes". M'hi vaig estar 3 anys.

Què va passar acabada la mili?

Torno a Besalú per continuar la feina de paleta. Al voltant de l'any 49-50 vam fer la instal.lació que va portar l'aigua potable a les cases de Besalú des dels Rajolins. (L'aigua dels Rajolins de Beuda, encara ara, abasteix d'aigua al municipi). El meu pare va idear un sistema d'encofrat per a safaretjos i dipòsits de formigó. Moltíssimes cases de Besalú en tenien o tenen un construït pel meu pare o per mi.

Quan et vas casar?

No em demanis la data, només sé que la meva dona va morir fa uns 6 anys i ara un sent la solitud.

Però recordo el "Passeig de Nuvis". La nit de noces la van passar a Ca La Marieta una fonda a l'actual plaça de la Independència de Girona i després al voltant de 10 dies a Barcelona. Jo portava 30 pessetes per aquell viatge.

Vaig tenir dues filles la Fina i la Maria però també m'hagués fet il·lusió tenir un fill per ensenyar-li l'ofici de paleta.

En Vicenç Teixidor sempre parla de la seva faceta de paleta però entremig m'explica importants obres que li confereixen amb altres socis i familiars la feina de constructor.

Entre altres moltes obres construeix les cases del barri Onze de Setembre de Besalú, altres a la zona de Can Surós i participa en la restauració del Micvé o banys jueus del municipi. Amb el seu oncle marxa a Mallorca per dos anys per construir l'important Hotel de San Francisco. També a Olot participa en obres a la plaça Clarà, la construcció de l'Hotel Riu i la plaça del Mig. La plaça del Mig va ser la seva darrera obra i s'acaba jubilant als 67 anys.

Què fas ara que estàs jubilat?

La veritat és que em costa anar a poc a poc, he de seguir el ritme de les meves mans i els meus passos i la meva sordesa em fa sentir a vegades incòmode.

Visc sol i aviat compliré 91 anys. No vull ser una càrrega i m'espavilo tot el que puc.

He viscut d'una forma molt intensa i trobo a faltar a la meva dona però sempre em queden les meves tardes "a la Moncloa" i les meves sopes de "carbassa". Les carbasses les he conreat amb cura i en menjaria cada dia.

Entre rialles en Vicenç em desvetlla que la Moncloa és un espai de bancs a la plaça de Sant Pere de Besalú on es troben una colla d'avis i on acaben arreglant un "trosset del país i del poble".

I des d'aquí començo a acomiadar-me d'en Vicenç amb la sensació que només hem esgarrapat la superfície d'una gran vida plena anècdotes. Àgils records que ens endinsarien en la història de la vida comtal i fora d'ella. Avui ho deixem aquí però sense deixar de reconèixer que seria una llàstima no tornar a seure amb ell convertint-me en una observadora privilegiada.

Autor: Laura R. Grau/GN

https://gironanoticies.com/noticia/39325-vicenc-riu-teixidor-constructor-de-besalu.htm